

THE IMPORTANCE OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN INCREASING THE TECHNICAL TRAINING OF YOUNG PLAYERS

Tulaganov Rustam Khudaykulovich

Termez State University of Physical Education and
Professor of Sports Games

<https://doi.org/10.5281/zenodo.5527914>

ARTICLE INFO

Received: 15th September 2021
Accepted: 20th September 2021
Online: 25th September 2021

KEY WORDS

Young player, agility, quality, technique, development, training, exposure time, agility, loading, training.

ABSTRACT

The article on "The role of innovative technologies in improving the technical training of young players" is based on innovative technologies. Cases, interactive methods, various lesson plans, tests and control questions have been developed on the topic. His work provides recommendations for improving the technical skills of young players through modern technology.

YOSH FUTBOLCHILARNI TEXNIK TAYYORGARLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNING AHAMIYATI

To`laganov Rustam Xudoyqulovich

Termiz Davlat universitetining Jismoniy tarbiya va sport o`yinlar kafedra professori

MAQOLA TARIXI

Qabul qilindi: 15-sentabr 2021
Ma`qullandi: 20-sentabr 2021
Chop etildi: 25-sentabr 2021

KALIT SO`ZLAR

Yosh futbolchi, tezkor-kuch, sifat, usuliyat, rivojlantirish, trenirovka, ta`sir vaqti, tezkorlik qobiliyati, yuklama, mashg`ulot.

ANNOTATSIYA

"Yosh futbolchilarni texnik tayyorgarligini oshirishda innovatsion texnologiyalarning ahamiyati" mavzusi bo'yicha maqola innovatsion texnologiyalar asosida tayyorlangan. Mavzu yuzasidan keys, interfaol usullar, turli dars ishlanmalari, test hamda nazorat savollari ishlab chiqilgan. Ishida yosh futbolchilarning texnik harakatlarini zamonaviy texnik vositalar orqali takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Zamonaviylashuv har bir jabhada bo'lganidek zamonaviy futbolda ham yaqqol namoyon bo'lmoqda. Futbolga berilayotgan e'tibor va yurtoboshimiz rahnamoligida amalga oshirilayotgan islohatlar samarasi o'laroq jamoalarimizning natijalari ko'lami ortib bormoqda. Shu bilan bir qatorda kelajakda futbol egalari bo'lmish yosh futbolchilarni tayyorlashda bugungi kundagi musobaqalar taxlili muxim ahamiyat kasb etadi. Shuning asosida jamoalarning xato va kamchilaklarini aniqlash va kelajak avlod vakillarida aynan ushbu xatolarni kamaytirish bugungi kun mutaxassisining asosiy vazifasidir.

Jahon futbol mutahassislarining ta'kidlashicha, hozirgi zamon futbolining rivojlanishi o'z ichiga juda ko'p jixatlarni oladi. Bular:

1. Har bir futbolchi o'yinni oxirigacha olib borishi;
2. Futbolchilarning maydon bo'ylab, yuqori tezlikda to'p bilan va to'psiz harakatlanishlari;
3. Texnik – taktik harakatlarni tezkorlik bilan bajarishlari;
4. O'yin davomida to'pni jamoadoshiga aniqlik bilan oshirish, darvozagazarbalarni to'g'ri yo'naltirishni va boshqa texnik usullarni behato bajarishlari kerak.

NATIJALAR

Hozirgi jahon futboli har bir futbolchidan to'p bilan to'g'ri muomilada bo'lishini, aniq va behato harakatlar bajarishini, hujumda ham ximoyada ham o'ynaybilishini taqazo etmoqda. Chunki noaniq bir harakat, jamoaning uyushtirgan xujumlarini tugallanmay, samarasiz yakun topishiga, yoki to'p o'tkazib yuborishiga sababchi bo'lishi mumkin. Ko'pincha murabbiylar futbol jamoasini mahoratiga va kuchiga qarab taktik tizimlarni qo'llaydi. Bu tizimlar ba'zida qo'l kelsa ba'zida esa pand berishi mumkin (13,29,32).

Bizning mamlakatimizda futbolga katta e'tibor qaratilishi futbolni rivojlanishi uchun, ko'p harakatlar amalga oshirilishini takazo etadi. Yosh futbolchilarning texnik-taktik va jismoniy tayyorgarligi etarli emasligi va kelajakda bu kamchiliklarni bartaraf qilish uchun esa hozirgi kundagi yosh futbolchilarni, ya'ni futbol klublarida mashg'ulotlarni kuchaytirishni talab qiladi.

Yuqorida qayd etilgan ilmiy va uslubiy ma'lumotlar, tezlik-kuch sifatleri umuman, jismoniy tayyorgarlikni yuqori malakali sportchilar yetishtirishda muhim omillardan biri ekanligini isbotlaydi. Quyida inavatsiyalardan foydalanishda qo'llash mumkin bo'lgan diagramma va jadvalni ko'rishingiz mumkin.

T-SXEMA "Texnik tayyorgarlik"

Afzalliklar	Kamchiliklar
Texnik harakatlarni yuqori darajada egallash taktik harakatlarni muvaffaqiyatli bajarishga yordam beradi.	Texnik harakatlarni yuqoridarajada egallamaslik xujumlarini yakunlashga to'sqinlik qiladi.
Texnik harakatlarni to'g'ri bajarish orqalijamoda to'pni o'zida saqlab turishiga yordam beradi.	Taktik kombinatsiyalarni uyushtirishda ko'pgina qo'pol xatoliklar sodir etiladi.

Texnik harakatlarning yuqori darajada bo`lishi o`yinchiga maydonning turli zonalarida harakat qilishiga imkon yaratadi.	Texnik harakatlarni mukammal egallamaslik sherigiga to`pni aniq etkazib berishdagi kamchiliklar yuzaga keladi.
Texnik harakatlarning yuqori darajada bo`lishi o`yinchiga raqib bilan kurashishda o`ziga bo`lgan ishonchi yuqori bo`ladi.	Texnik harakatlarni yuqori darajada egallamaslik raqibdanto`pni olib qo`yishdagi holatlari vujudga keltiradi.

MUHOKAMA

Biz tomonimizdan ishlab chiqilgan va murabbiylarga tavsiya etilgan futboldagi innovatsion texnologiyalar bo'yicha mashqlar o'yindan kelib chiqqan holda, o'yinda amalga oshiriladigan vaziyatlar asosida tanlab olindi. Bu tadqiqotlardan mutaxassislariga shu narsani tavsiya etamizki, ular tomonidan tanlangan mashqlar o'yinga xos bo'lishini, o'inchilarning texnik mahoratini oshirib taktik harakatlarni tanlashlarini tavsiya etamiz. Biz tomonimizdan tanlangan mashqlar ham biz joriy etgan futbolchilarda ijobiy ta'sir etishi mumkin. SHu sababdan, mana shu mashqlarni tavsiya etamiz. Bu mashqlar mashg'ulot jarayonlarini qiziqarli olib borishda yordam beradi.

Bundan tashqari biz tomonimizdan o'quv-mashg'ulot jarayonidagi asosiy qismida olib boriladigan mashqlardan tashqari, tayyorgarlik qismida olib boriladigan badanni qizdiruvchi mashqlarga ham e'tibor qaratish kerak deb o'ylaymiz. Bu mashqlar futbolchilarni ayniqsa, hujum harakatlariga ishtirok etuvchilarni harakatlarini o'zgartirishga yordam beradi. Xulosa qismida futbolchilarning texnik harakatlarni zamonaviy texnik vositalari orqali takomillashtirish bo'yicha tavsiyalar berilgan.

XULOSA

Tez hujumni uyushtirishda talab qiluvchi texnik harakatlardagi asosiy talablar:

1. Raqib hujumchilari mudofaaga qaytib ulgurmasligi uchun ularni kesib qo'yish maqsadida to`pni oldinga, albatta, tez uzatib yuborish. Albatta, bularning har biri mudofaaga mumkin qadar tez qaytishga harakat qiladi, lekin hujumdagilarning vaqtdan yutganligi va ular bundan mohirlik bilan foydalanib, darvozani zabt etish uchun real imkoniyat hosil qilishlari mumkinligi aniq ko`rinib turibdi.
2. O'yinchilarning ikkinchi va uchinchi fazadagi harakatlarni bajarishda texnikni zamonaviy innovatsion texnologiyalar asosida tobiga etkazgan holda yuksak tezlikda bajariladigan kombinatsiyalar asosida bo'lishi kerak.
3. Shug'ullanuvchilar tezlik bilan yorib o'tish manevri qanot bo'ylab, markazda va maydonning butun kengligi bo'ylab to`pni etkazib berish harakatlarini amalga oshirishi mumkin. Bundagi asosiy maqsad - zarba berish pozitsiyasiga chiqishning eng qisqa yo'lini topish. Hujumni rivojlantirishda sal bo'lsa ham sustkashlik qilish raqib tomonidan oldin `kesilib` qolgan o'yinchilarning mudofaaga qaytib olishiga imkon berishini, binobarin, hujumni qiyinlashtirib qo'yishini doim yodda tutish kerak.
4. Hujumning oldingi qator

o'yinchilari yakkama-yakka kurash san'atini yaxshi egallagan bo'lishlari, ya'ni yakka holda raqibni engib chiqishni bilishlari kerak. Zarba berish pozitsiyasiga chiqish uchun qisqa yo'llardan foydalanib, dastlabki imkoniyat paydo bo'lgani zahoti darvozani mo'ljallab zarba berishi yoki darvozani zabt etish uchun sheriklarga sharoit yaratib berishi lozim.

5. Jamoada mudofaadan dastlabki uzoqqa uzatib berishni kutadigan ma'lum biro'yinchi bo'lishi shart. Sheriklari eng kam vaqt ichida unga to'p etkazib berishlari

uchun shu futbolchining yaxshi ko'rgan pozitsiyasini albatta bilishlari kerak. Jamoa harakatlarining kutilmagan bo'lib chiqishi to'pni hujumning oldingi qatoriga ana shunday maksimal tezlikda o'tkazib berilishiga bog'liq. Ko'pincha dastlabki uzoqqa uzatishda to'p jamoaning dispetcheriga yo'naltiriladi. U o'yindagi sharoitni boshqa sheriklariga qaraganda tez va aniqroq baholaydigan bo'lgani uchun, shiddatli hujumni hammadan ko'ra yaxshiroq davom ettira oladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. O'zbekiston Respublikasining –Jismoniy tarbiya va sport to'g'risida|| giQonuni. Toshkent, 5 sentabr 2015 yil. 174 – son Xalq so'zi gazetasi
2. Nurimov R.I.Yosh futbolchilarni texnik va taktik tayyorlash. O'quvqo'llanma.Toshkent, 2005. – 35-58 b.
3. R.I.Nurimov. –Futbol nazariyasi va uslubiyati||. Darslik.ITA-PRESS.Toshkent. 2015 yil. 342 b.
4. . R.I.Nurimov, Abidov Sh.U, Nurimov Z.R, S.R.Davletmuradov. –Sport va milliy o'yinlar|| (Futbol).Darslik.ITA-PRESS. Toshkent. 2015 yil. 211-248 b.